

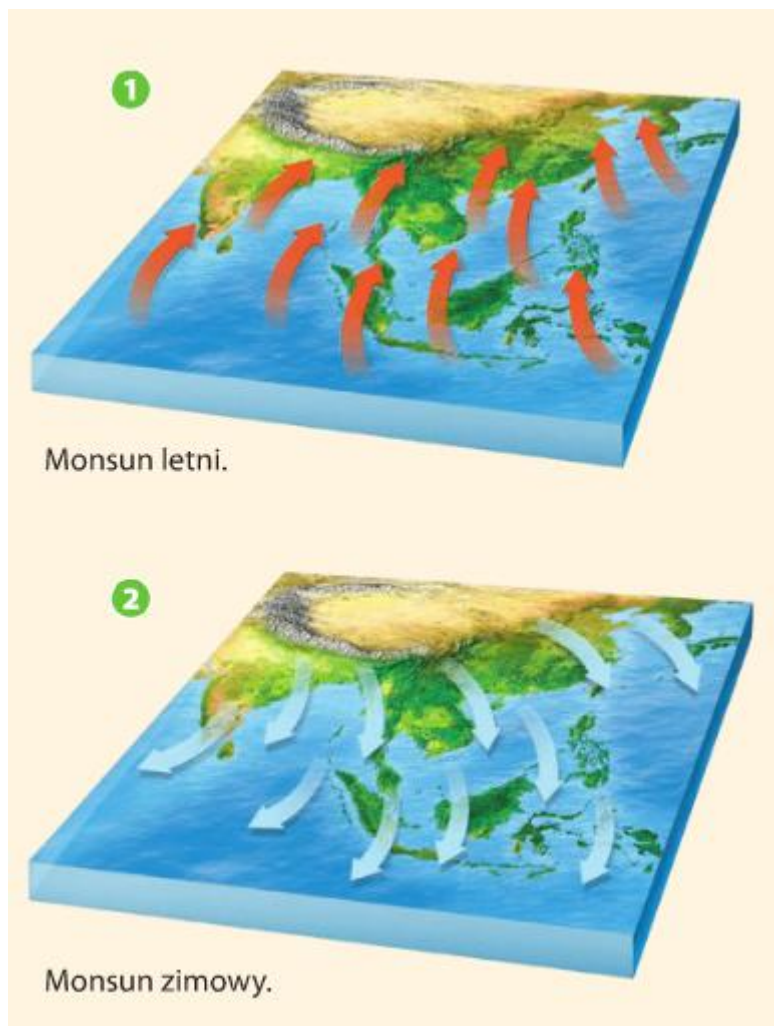
Klimat Azji:

Do najważniejszych czynników kształtujących klimat Azji należą:

- położenie geograficzne i wielkość kontynentu (Azja leży w obrębie wszystkich stref klimatycznych; w Azji występują duże różnice wartości temperatury powietrza i różnorodna wielkość opadów atmosferycznych),
- wyżynno-górska rzeźba terenu (w głębi Azji zaznacza się kontynentalizm klimatu),
- cyrkulacja monsunowa,
- ciepłe i chłodne prądy morskie (ciepły prąd Kuro Siwo – łagodzi klimat, zimny prąd Oja Siwo – ochładza obszary, przy których płynie).

Monsun to wiatr okresowo zmienny, wjący w Azji Południowej i Azji Południowo-Wschodniej. Latem nad chłodnymi oceanami tworzy się wyż baryczny, a nad rozgrzanym kontynentem niż baryczny. Dochodzi wtedy do wyrównania ciśnienia atmosferycznego. Wtedy z nad oceanów wieje monsun letni przynosząc obfite opady atmosferyczne (1). Zimą układ ciśnienia ulega zmianie. Nad oceanami, które ochładzają się wolniej tworzy się niż baryczny, a nad lądem, który szybko

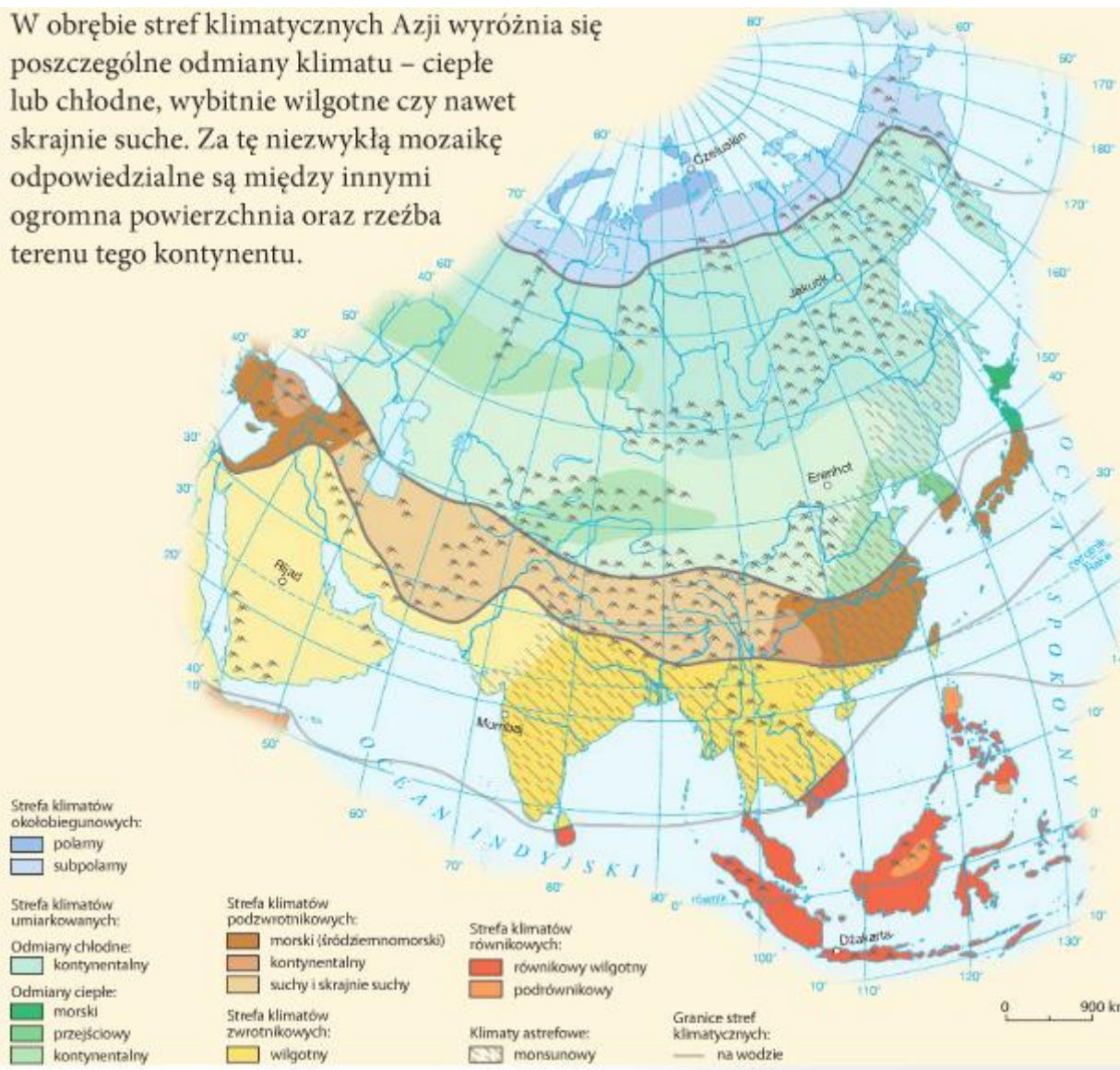
oddaje swoje ciepło wyż baryczny. Znad lądu wieje wtedy monsun zimowy, niosąc suche powietrze (2).

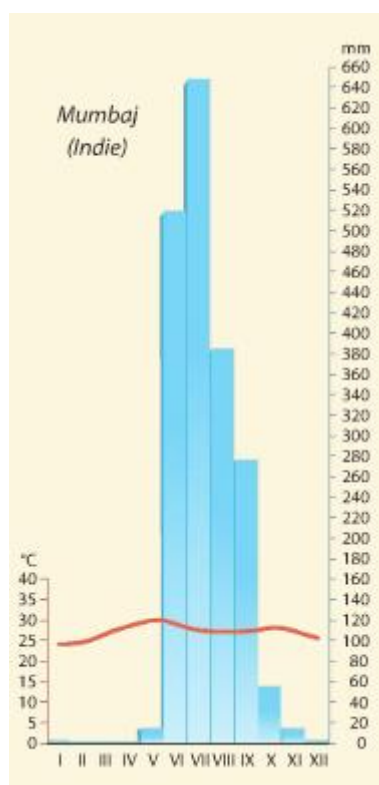
Sieć rzeczna w Azji ma układ promienisty. Oznacza to, że rzeki płyną we wszystkich kierunkach geograficznych. **Najdłuższą rzeką** Azji jest Jangcy (6380km) – dla porównania Wisła, najdłuższa rzeka Polski, mierzy 1047 km. **Największym jeziorem świata**, leżącym na kontynencie azjatyckim, jest Morze Kaspjskie, posiadające wody słone. **Najgłębszym jeziorem słodkowodnym** jest jezioro rosyjskie – Bajkał. Archipelag Malajski, rozciągający się wzdłuż południowo-wschodnich wybrzeży Azji, jest największym archipelagiem na Ziemi. Składa się z około 20 tysięcy wysp.

Strefy klimatyczne Azji.

W obrębie stref klimatycznych Azji wyróżnia się poszczególne odmiany klimatu – ciepłe lub chłodne, wybitnie wilgotne czy nawet skrajnie suche. Za tę niezwykłą mozaikę odpowiedzialne są między innymi ogromna powierzchnia oraz rzeźba terenu tego kontynentu.

Klimatogram:

ZADANIA – Środowisko przyrodnicze Azji:

1. Uzupełnij tabelę:

Lp.	Kategoria	Nazwa obiektu geograficznego
1.	Najwyższy szczyt	
2.	Największa wyżyna	
3.	Najdłuższa rzeka	
4.	Najgłębsza depresja	
5.	Najgłębsze jezioro słodkowodne	
6.	Największe jezioro świata	
7.	Najludniejsze państwo	
8.	Największe państwo świata	

2. Podpisz strefę klimatyczną (strefa klimatów równikowych, strefa klimatów zwrotnikowych, strefa klimatów podzwrotnikowych, strefa klimatów umiarkowanych, strefa klimatów okołobiegunowych).

3. Uzupełnij zdania:

Monsun jest to sezonowo zmienny. Latem nad Oceanem Indyjskim tworzy się baryczny, natomiast na rozgrzanym kontynentem baryczny. W wyniku wyrównania ciśnienia atmosferycznego, wiatry wiejące znad oceanu przynoszą opady atmosferyczne.